

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 121/07-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 10. októbra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť J. S., C., zastúpeného advokátom JUDr. M. H., P., za účasti J. V., starostu obce R., pre namietanú neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce R. konaných 2. decembra 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. decembra 2006 doručená sťažnosť podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa § 59 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) J. S., C. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. H., P., za účasti J. V., starostu obce R. (ďalej len „zvolený starosta“), pre neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce R. konaných 2. decembra 2006.

Sťažovateľ uviedol, že bol jedným z kandidátov na starostu obce R. vo voľbách konaných 2. decembra 2006. Na základe výsledkov hlasovania získal 116 hlasov, čo z počtu oprávnených voličov 372 predstavuje viac ako 30 % hlasov. V priebehu volieb zistil, že doterajší starosta obce J. V. sa takmer počas celého priebehu volebného aktu zdržiaval v budove obecného úradu, kde bola zriadená volebná miestnosť, ako aj na chodbe vedúcej k volebnej miestnosti a v priestoroch, kde sa ponúkalo občerstvenie členom volebnej komisie. Uvedená kancelária sa nachádzala na začiatku chodby vedúcej k volebnej miestnosti, pričom zvolený starosta bezprostredne pred volebným aktom oslovoval a presviedčal voličov pred volebným aktom.

Sťažovateľ sa obrátil na obvodnú volebnú komisiu vo S., o čom bol 2. decembra 2006 spísaný záznam, a následne volebná komisia upovedomila sťažovateľa o výsledku prerokovania jeho sťažnosti.

V opísanom konaní videl sťažovateľ porušenie ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách do samosprávy obcí“) a podľa jeho názoru tým podstatným spôsobom došlo k ovplyvneniu výsledku volieb.

Na základe výzvy ústavného súdu sťažovateľ listom zo 4. júna 2007 doplnil svoju sťažnosť, pričom uviedol:

„- dôkazy o ovplyvňovaní voličov zo strany vtedajšieho starostu vyplývajú z tvrdení voličov J. K. ml., C., N. K., C., P. K., C., ktorí tieto môžu potvrdiť svojimi výpoveďami, keďže žalovaný ich na chodbe pred vstupom do volebnej miestnosti oslovoval a ponúkal im občerstvenie v miestnosti starostu obce, ktorá sa nachádzala na vstupe z chodby vedúcej do volebnej miestnosti, snažil sa ich presviedčať o tom, že keď budú voliť jeho, zabezpečí to aj ich spokojnosť, pričom žalovaný uvedené spôsoby využíval aj pri presviedčaní ostatných voličov, ktorí museli cestou do volebnej miestnosti prejsť popri kancelárii starostu, ktorá bola stále otvorená,

- čo sa týka manipulácie pri zriaďovaní a prístupe k volebnej miestnosti som toho názoru, že obec R. ako orgán, ktorý mal zabezpečiť priebeh volieb do orgánov samosprávy a najmä starosta obce J. V. účelovo pri zriaďovaní volebnej miestnosti, ktorá sa nachádzala v budove Kultúrneho domu zabezpečili uzamknutie vstupu vedúceho z hlavného vchodu do Kultúrneho domu a následne boli voliči nútení chodiť k volebnej miestnosti cez spojovaciu chodbu, kde sa nachádzajú kancelárie obecného úradu a starostu obce, ktorý následne túto skutočnosť zneužil tým spôsobom, že takmer po celý čas konania volieb sa nachádzal buď vo svojej kancelárii, respektíve v budove obecného úradu a svojou prítomnosťou aktívne vplýval na voličov. Podotýkam, že hlavný vchod do Kultúrneho domu sa bežne používal a používa a z uvedeného hlavného vchodu sa mohol každý volič dostať priamo do volebnej miestnosti, pričom som toho názoru, že zabezpečenie volieb do orgánov miestnej samosprávy týmto spôsobom bolo neregulárne a miestna volebná komisia napriek tomu že vedela o týchto skutočnostiach nekonala v zmysle zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí.“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyhlásil voľby starostu obce R. za neplatné, resp. zrušil napadnutý výsledok volieb.

II.

Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

Podľa ustanovenia § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania pred ústavným súdom musí obsahovať odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 59 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť pre neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do orgánov miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb môže podať aj kandidát, ktorý získal vo volebnom obvode najmenej 10 % voličov.

Sťažnosť na začatie konania vo volebných veciach podľa § 60 ods. 1 zákona o ústavnom súde popri všeobecných náležitostiach uvedených v § 20 musí obsahovať aj dôvody, pre ktoré voľby napáda, s označením dôkazov.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Na predbežnom prerokovaní plénum ústavného súdu posúdilo sťažnosť sťažovateľa podľa jej obsahu v zmysle § 20 a § 59 a nasl. zákona o ústavnom súde.

Podľa § 30 ods. 2 zákona o voľbách do samosprávy obcí sa volebná kampaň začína 17 dní a končí sa 48 hodín pred začiatkom volieb. Vedenie kampane mimo určeného času je zakázané.

Podľa § 30 ods. 3 zákona o voľbách do samosprávy obcí v čase kampane má politická strana a nezávislý kandidát zabezpečený rovnaký prístup k hromadným informačným prostriedkom a k službám územnej samosprávy zameraným na podporu alebo na prospech ich volebnej kampane.

Ústavný súd už vo svojej konštantnej judikatúre zaujal stanovisko, že preskúmava, či porušením zákona bol ovplyvnený výsledok volieb, pričom sa zaoberá každým namietaným porušením volieb (napr. PL. ÚS 19/94).

V iných rozhodnutiach ústavný súd rozhodol, že svoju právomoc zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné uplatní len vtedy, ak k porušeniu zákona dôjde spôsobom hrubo alebo závažne ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti, prípadne ak dôjde k opätovnému porušeniu zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb (napr. PL. ÚS 17/94).

Voľby sú prostriedkom pravidelného obnovovania verejnej moci občanmi (PL. ÚS 18/99).

Hrubé, závažné alebo viacnásobné porušenie práv občanov priznaných zákonom alebo ústavou zakladá právomoc ústavného súdu zrušiť napadnutý výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné, pretože namietnuté porušenie práv mohlo ovplyvniť priebeh a výsledok volieb (PL. ÚS 18/99).

Sťažovateľ namietal, že osobná účasť zvoleného starostu v budove obecného úradu a jeho osobná agitácia vo svoj vlastný prospech boli porušením volebného moratória (sťažovateľom chybné označeného ako volebná agitácia) upraveného § 30 ods. 2 zákona o voľbách do samosprávy obcí.

Sťažovateľ ani po výzve ústavného súdu nedoplnil dôkazy, ktoré by preukazovali, že došlo k hrubému a závažnému porušeniu slobodnej súťaže politických síl.

Uvádzané porušenia neboli spôsobilé vyvolať takýto následok, a to aj vzhľadom na značný rozdiel hlasov medzi sťažovateľom a zvoleným starostom, ktorý bol 45 hlasov pri počte všetkých odovzdaných hlasov vo voľbách starostu obce R. (277).

Ani volebná komisia vo svojej zápisnici nenamietala žiadne porušenie priebehu volieb a všetci jej členovia podpísali zápisnicu bez pripomienok.

Ústavný súd sa vo viacerých svojich rozhodnutiach zaoberal riešením, kedy je volebná kampaň vedená takým spôsobom, ktorý by mohol ovplyvniť výsledok

volieb, a tým porušiť zákon o voľbách do samosprávy obcí, ako aj čl. 30 ústavy (napr. PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 6/06). Pri tomto rozhodovaní zisťoval intenzitu volebnej kampane a jej možné nedostatky. Len obzvlášť hrubý spôsob volebnej agitácie bol spôsobilý narušiť slobodnú súťaž politických síl.

Namietané konanie naproti tomu nepreukázalo také porušenia volebného aktu, ktoré by odôvodňovali záver o inom výsledku volieb, a tým by viedli plénum ústavného súdu k uplatneniu svojej právomoci, a to k zrušeniu výsledku volieb.

V zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jedným z dôvodov odmietnutia sťažnosti je jej zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť, ak ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorej sťažovateľ namieta (napr. III. ÚS 138/02).

Ústavný súd na základe uvedeného posúdil sťažnosť a namietané nedostatky volebného procesu ako nespôsobilé na jeho konštatovanie, že došlo k hrubému zásahu do slobodnej súťaže politických síl, ktorý by mal za následok nezákonnosť a neústavnosť volieb, a tým aj zrušenie výsledku volieb, preto rozhodol tak, že sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. októbra 2007